

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Кравченко Д.О., здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: Кравченко О.В., канд. екон. наук, доцент
Сумський державний університет*

Сучасний етап розвитку вітчизняного суспільства супроводжується зростанням рівня соціально-відповідальної діяльності (СВД), спрямованої на дійове стратегічне управління підприємством задля задоволення інтересів різних стейкхолдерів на взаємовигідних умовах з метою досягнення максимальних економічних і соціальних результатів. Здійснення та розширення такої діяльності надає можливість підприємству набути додаткові конкурентні переваги, формуючи позитивний соціальний імідж, підвищуючи ділову репутацію, забезпечуючи зростання вартості бізнесу [1].

Реалізація СВД вимагає належного обліково-аналітичного забезпечення з метою оцінки соціальних заходів, відображення соціальних наслідків прийнятих управлінських рішень, зниження ризиків втрат та підвищення ефективності соціальних витрат, визначення рівня відповідальності окремого підприємства перед суспільством в цілому. Значна більшість науковців розглядають соціальний облік як елемент бухгалтерського обліку, спрямованого на конкретизацію показників СВД. Здійснюючи його можна зібрати та структурувати наявну інформацію в спосіб, що спрощує її розуміння та аналіз для внутрішнього та зовнішнього управління. Враховуючи це, соціально-орієнтований облік повинен мати наступні ознаки:

- мультиперспективність – враховувати інформаційні запити основних стейкхолдерів підприємства;
- всеохоплюючість – відобразити внутрішню і зовнішню СВД підприємства, її базові та мотиваційні аспекти;
- порівнянність – передбачати можливість аналізувати дані в порівнянні з іншими організаціями і вирішувати проблеми в одній і тій же організації з плином часу;
- регулярність – виконуватися на постійній основі через рівномірні проміжки часу;
- реальність – відображати реальні дані на безперервній основі, включати не тільки інформацію про досягнення підприємств, а і враховувати проблеми та можливі загрози, які виникають у процесі розвитку бізнесу;
- відкритість – передбачати формування внутрішньої та зовнішньої соціальної звітності [2].

СВД передбачає здійснення певних витрат, в тому числі й соціального напрямку. Це витрати, пов'язані з організацією соціально-трудових відносин та екологічної діяльності, витрати на утримання об'єктів соціальної інфраструктури, охорону праці та безпеку, вдосконалення якості готової продукції, реалізацію заходів загально-громадського характеру та ін.

Більшість соціальних витрат відносяться до операційної діяльності та відображають ті операції, які підприємство здійснюють самостійно, а також спільно з іншими підприємствами чи благодійними фондами. Безпосередньо напрями обліку таких витрат залежать від видів СВД в розрізі внутрішніх та зовнішніх операцій, базових та мотиваційних заходів.

Належна організація обліку таких витрат забезпечується через документальне підтвердження, правильну оцінку та визнання, відображення в системі аналітичних та синтетичних рахунків, узагальнення в звітності.

Так, наприклад, для обліку соціальних витрат при автоматизації обліку слід ввести додаткові субконто для рахунків витрат, на яких обліковуються соціальні операції (23, 91, 92, 93, 94 та ін.) підприємства. До робочого плану рахунків ввести додаткові аналітичні рахунки, враховуючі понесені соціальні витрати, наприклад у розрізі об'єктів соціальної інфраструктури; видів соціального забезпечення працівників та ін. Це дозволить коректно накопичувати інформацію соціального характеру. При цьому витрати підприємства необхідно правильно оцінювати та класифікувати з метою їх подальшого документального підтвердження та узагальнення в звітності через розкриття такої інформації в Наказі про облікову політику.

Отже, посилення тенденцій ведення СВД обумовлює і побудову відповідної системи соціального обліку через технічне, організаційне, методичне, управлінське та аналітичне наповнення. Це дозволить підприємству відображати не лише показники фінансового розвитку, а і основні соціальні аспекти діяльності, оперативно контролювати та управляти соціальними витратами, накопичувати інформацію соціального характеру.

Перелік посилань:

1. Філіппова С. В. Соціальна відповідальність у стратегії управління вітчизняним підприємством: проблемні питання інтегрування механізму. *Економіка: реалії часу*. 2017. № 2 (30).
2. Харченко І. М., Овчарова Н. В. Облік соціально-відповідальної діяльності: призначення, мета, необхідність: матеріали ІІ Міжнар. наук.-практ. конф., 5 жовтня 2018 р. м. Київ. 2018.
3. Юрченко О. В. Звітність у системі управління соціальними витратами. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2011. №2 (14). С. 164–169.